

**Inventaris van het archief van
Het Nederlandsche Godsdienstige
Traktaat-Genootschap (het Nederlands
Godsdienstig Genootschap De
Lichtdrager) en enkele afdelingen**

en van

**De Centraal Bond voor Inwendige
Zending en Christelijk Philanthropische
Inrichtingen, vanaf 1948 de Centraal
Bond voor Inwendige Zending en
Christelijk Maatschappelijk Werk**

(1819-1974)

samengesteld door M.A. Urbanus-Kamper

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 51
December 2006

INHOUD

INLEIDING	3
Over het ontstaan van de in het archief aanwezige organisaties	3
Over het archief	7
Gebruikte afkortingen	9
De gebeurtenissen in een tijdstabel	9
Schema	10
INVENTARIS	11
The Amsterdam Religious Tract Society	11
Het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap, vanaf 1934 het Nederlands Godsdienstig Genootschap De Lichtdrager	12
De Centraal Bond van Christelijk-Philanthropische Inrichtingen in Nederland	24
Het Comité voor Inwendige Zending	25
De Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Philanthropische Inrichtingen, vanaf 1948 de Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Maatschappelijk Werk	26
Centraal Bond	26
BIJLAGEN	28

Inleiding

Over het ontstaan van de in het archief aanwezige organisaties

The Amsterdam Religious Tract Society (ARTS) en het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap (NGTG)

In 1819 begon een aantal mensen in Amsterdam met de verspreiding van Nederlandstalige traktaatjes, die door the Tract Society in Londen gedrukt werden. De vraag naar deze traktaatjes was groot (er waren al vrij snel ruim zesduizend exemplaren verspreid) en de vraag bleef toenemen, ook al omdat ook buiten Amsterdam de belangstelling voor de traktaatjes steeds groter werd. De werkzaamheden groeiden de verspreiders daardoor al snel boven het hoofd. Op 15 augustus 1820 ging men daarom over tot de oprichting van the Amsterdam Religious Tract Society. Het bestuur bestond voornamelijk uit Engelsen en de notulen werden in het Engels geschreven. De bedoeling van the ARTS was de tot standbrenging van een Nederlands, landelijke traktaatgenootschap. In de loop van 1820 en 1821 was de verspreiding van de traktaatjes dusdanig in omvang toegenomen en ook meer over het land verspreid dat op 21 mei 1821 the ARTS ontbonden werd en het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap werd opgericht.¹

De Centraal Bond van Christelijk Philanthropische Inrichtingen in Nederland (Centraal Bond CPI)

In 1900 nam de Martha-Stichting in Alphen aan den Rijn contact op met andere inrichtingen die zich bezig hielden met de verpleging en de opvoeding van minderjarigen. De Martha-Stichting wilde deze organisaties bij elkaar roepen om van gedachten te wisselen over de grotere verantwoordelijkheid die de gestichten zouden krijgen door de invoering van de ingediende Kinderwetten. Tevens wilde de Martha-Stichting praten over de al langer gevoelde behoefte aan beter opgeleid personeel. Door de invoering van de Kinderwetten zou de overheid een groot aantal kinderen aan de gestichten toevertrouwen en zou de behoefte aan personeel alleen maar toenemen.

Ds. Pierson, directeur van de Heldringstichting, betuigde zijn sympathie met het voorstel van de Martha-Stichting. Hij stelde voor de vergadering te combineren met zijn ideeën over de gevolgen van de nog in te voeren Kinderwetten. Ds. Pierson verwachtte controle van de overheid op de werkzaamheden van de gestichten wanneer deze grote aantallen kinderen aan de gestichten zou toevertrouwen en de inrichtingen hiervoor zou gaan betalen. Ds. Pierson was doodsbenauwd voor ongewenste inmenging van de zijde van het Rijk in het gestichtsleven en voor het opleggen van allerlei maatregelen en voorschriften, die ten koste zouden gaan van de geestelijke vrijheid van de gestichten. Hij stelde voor een eigen inspectie in te voeren om zo, of een rijksinspectie te voorkomen, of deze in elk geval tot een minimum te beperken. Door het invoeren van een eigen inspectie zou bovendien het vertrouwen van het publiek in de inrichtingen versterkt kunnen worden. De

---

¹ notulen (inv.nr. 81)

ervaringen van de inspectie zouden bovendien gebruikt kunnen worden om van elkaar te leren.

Na een aantal bijeenkomsten werd op 29 april 1901 de Centraal Bond van Christelijk Philanthropische Inrichtingen in Nederland opgericht. Doelstelling van deze Bond was

de behartiging der belangen van den arbeid op christelijk philanthropisch gebied door onderlinge samenspreking, het in het leven roepen van een opleiding voor hulppersoneel, het verkrijgen van onderling toezicht, waaraan dan nog toegevoegd werd: het zoo mogelijk voorkomen van de oprichting van niet voldoende gecontroleerde inrichtingen.²

In 1905 begon mr. De Graaf aan een rapport over de aangesloten inrichtingen, in 1907 werd hij als inspecteur aangesteld.³ Door de instelling van de eigen inspectie is het rijkstoezicht op de inrichtingen niet voorkomen, doch de vrijheid van de inrichtingen werd door de rijksinspectie ook niet beknót.

Het Comité voor Inwendige Zending (Comité IZ)

In 1911 werd in Doetinchem een conferentie over inwendige zending gehouden. Deze conferentie was niet de eerste (reeds in de vorige eeuw werden bijeenkomsten in het belang van de inwendige zending gehouden), maar het was wel de eerste van een nieuwe reeks van, met een enkele onderbreking, jaarlijks gehouden conferenties. De organisatie van de conferenties lag in handen van een comité. Na enige tijd voelde men echter behoefte aan een organisatie die niet alleen de conferenties zou kunnen organiseren, maar die ook de op de conferenties aangeroeide vragen nader onder ogen zou kunnen nemen, die leiding zou kunnen geven aan allerlei arbeid op het inwendige zendingsterrein en die de kennis op het gebied van de inwendige zending meer systematisch onder de aandacht zou kunnen brengen. Als resultaat hiervan werd in september 1915 het Comité voor Inwendige Zending opgericht met als doel 'het bevorderen van den inwendige zendingsarbeid in breeden zin onder meer door het verbreiden van kennis over dit werk'.⁴

De aangesloten leden van zowel het Comité IZ als van de Centraal Bond CPI bleven zelfstandige organisaties. De taken van de Bond en het Comité waren ondersteunend en dienend van aard.

Het hoofdbestuur van het Comité voor Inwendige Zending als bestuur van het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap

Met de financiële situatie van het NGTG ging het aan het einde van het tweede decennium van deze eeuw steeds slechter. Regelmatig werd op vergaderingen gesproken over een nadelig saldo of over de treurige financiële toestand. In maart 1920 had dit tot gevolg dat diverse plannen, die geopperd werden voor het naderend eeuwfeest, niet uitvoerbaar bleken. In de vergadering van 29 september 1920 werd het voorstel gedaan om, of het genootschap te liquideren, of te reorganiseren. Besloten werd een reorganisatie-commissie in

---

² inv.nr. 319

³ inv.nr. 367

⁴ inv.nr. 319

te stellen. De financiële situatie bleef echter slecht. De penningmeester sprak op 13 maart 1922 nog 'van doodbloeden'.

In de vergadering van 23 maart 1923 werd voorgesteld contacten te leggen met het Comité IZ. Er volgden gesprekken over de voorwaarden waaronder het hoofdbestuur van het NGTG in handen zou komen van het Comité IZ. Op 28 september 1923 werd een wijziging van het reglement aangenomen: als hoofdbestuur zou voortaan het Comité IZ optreden. Het Genootschap bleef bestaan, de oude naam bleef gehandhaafd, de traktaatverspreiding en ook de uitgave van de Bijbelse Alkmanak werden voortgezet. De administratie van het Genootschap bleef geheel gescheiden van die van het Comité IZ. Het oude bestuur trad af.⁵

Doordat het hoofdbestuur van het Comité IZ als bestuur van het NGTG optrad, was de relatie tussen het Comité en het NGTG een andere dan die tussen het Comité en de overige bij het Comité aangesloten leden. Deze organisaties hadden alle een eigen bestuur dat niet door het hoofdbestuur van het Comité gevormd werd.

Fusie van de Centraal Bond van Christelijk-Philanthropische Inrichtingen met het Comité voor Inwendige Zending in Nederland

In 1925 fuseerden de Centraal Bond CPI en het Comité IZ tot de Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Philanthropische Inrichtingen (Centraal Bond IZ en CPI). Reden voor deze fusie was het feit dat beide organisaties gezamenlijke belangen en banden hadden. Het werk liep parallel en voerde dikwijls over hetzelfde terrein. Verschillende personen zaten zowel in het bestuur van de Bond als van het Comité. Na de fusie werden de doelstellingen van beide organisaties door de nieuwe Bond behartigd. Het ledenaantal van aangesloten verenigingen en stichtingen bedroeg na de fusie honderd en twintig.⁶

Een nieuwe naam voor het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap

Op 22 februari 1934 werd besloten dat het NGTG een andere naam zou krijgen. Het Genootschap zou voortaan het Nederlands Godsdienstig Genootschap De Lichtdrager (NGG De Lichtdrager) heten. De oude naam werd als te beperkt ervaren. De nieuwe naam zou, naar men verwachtte, ook andere activiteiten zoals bijvoorbeeld plakaatzending mogelijk maken.⁷

Een nieuwe naam voor de Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Philanthropische Inrichtingen

In 1948 werd de naam van de Centraal Bond IZ en CPI veranderd in de Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Maatschappelijk Werk (Centraal Bond voor IZ en CMW).⁸

---

⁵ Notulen (inv.nr. 85), *Woord en Daad, tijdschrift voor inwendige zending*, 1924 (3e jrg.), p. 62 e.v.

⁶ *Woord en Daad, tijdschrift voor inwendige zending*, 1925 (4e jrg.), p. 161 e.v.; id. 1926 (5e jrg.), p. 46 e.v.

⁷ Notulen (inv.nr. 85)

⁸ Jaarverslag 1948 (inv.nr. 323)

Fusie van het Nederlands Godsdienstig Genootschap De Lichtdrager met de Bijbel Kiosk Vereniging

Op 1 januari 1968 fuseerde het NGG De Lichtdrager met de Bijbel Kiosk Vereniging. Onder de naam Bijbel Kiosk Vereniging, waarin opgenomen 'De Lichtdrager', werd het werk voortgezet. Hiermee was er een einde gekomen aan het bestaan van het NGG De Lichtdrager.⁹

Einde van de Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Maatschappelijk Werk

Op 1 januari 1975 werden de werkzaamheden van de Centraal Bond IZ en CMW 'door verschillende omstandigheden waaronder het wegvallen van overheidssubsidie' beëindigd.¹⁰

Over the Amsterdam Religious Tract Society, het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap en het Nederlands Godsdienstig Genootschap De Lichtdrager in het bijzonder

Het NGTG en het NGG De Lichtdrager kenden een aantal structuren om de belangen van het genootschap te behartigen. Naast hulpgenootschappen kende men afdelingen en correspondentschappen. In de reglementen kon men de vereisten voor het oprichten van deze structuren vinden. Zo waren er volgens het reglement van 1839 voor een hulpgenootschap minimaal driehonderd leden nodig, voor een afdeling minimaal vijftig leden die allen in dezelfde plaats of in elkaars nabijheid moesten wonen. Daar waar geen afdeling aanwezig was, maar de belangen wel behartigd moesten worden, kon door het hoofdbestuur een correspondentschap ingesteld worden.¹¹

Het NGTG kende een tijdlang het hulpgenootschap Zeeland. In het jaarverslag van 1862 werd voor het laatst van dit hulpgenootschap melding gemaakt.¹² In het reglement van 1872 kwam het hulpgenootschap als zelfstandige eenheid niet meer voor.

Het minimaal vereiste aantal personen voor het oprichten van een afdeling werd in de loop der tijd sterk gewijzigd. In het reglement van 1872 werden voor een afdeling, in plaats van de vijftig leden zoals vereist in 1839, nog slechts een minimum van vijftien leden vereist. In het reglement van 1939 was dit aantal al weer gedaald tot tien. In de jaarverslagen werden de bestaande afdelingen vermeld.

Doel van the ARTS was de verspreiding van 'the fundamental truths of the Word of God' door middel van traktaatjes.¹³ Al in augustus 1820 werd het besluit genomen twee Engelse traktaatjes in het Nederlands te vertalen en uit te geven als traktaatjes nummer 1 en 2.¹⁴ In de loop der jaren zijn vele tractaatjes verschenen en ook herdrukt. (in het archief zijn aanwezig de tractaten 1-831 uitgezonderd de nummers 801, 804, 808 en 814.¹⁵)

---

⁹ Inv.nrs. 58-60

¹⁰ Inv.nr. 60 (brieven d.d. 5 en 9 okt. 1974)

¹¹ Inv.nr. 62

¹² Inv.nr. 63

¹³ Notulen (inv.nr. 81)

¹⁴ Id.

¹⁵ Inv.nrs. 208-228

Een andere belangrijke uitgave van het NGTG en het NGG De Lichtdrager was de Bijbelse Almanak. De eerste Almanak werd in 1828 door het NGTG uitgegeven, de laatste in 1951 door het NGG De Lichtdrager.¹⁶

Naast de tractaatjes en de Bijbelse Almanak zagen in de loop der jaren nog vele series, reeksen en andere uitgaven het licht.¹⁷

Over het archief

Het archief werd in 1975 door de Centraal Bond IZ en CMW geschonken aan het Historisch Documentatiecentrum. In 1986 werden nog 18 archiefdozen documentatie van de Centraal Bond aan het archief toegevoegd door de Universiteitsbibliotheek van de Vrije Universiteit. Het archief bestond toen uit negenenzeventig archiefdozen en ongeveer honderd delen en orders

Bij de ordening zijn alle dubbele exemplaren, de boeken, brochures, tijdschriften en voor een deel de tractaatjes van andere organisaties uit het archief verwijderd.¹⁸ Ook van de knipsels is een groot gedeelte, voorzover dit niet direct met de verschillende organisaties in het archief verband hield, verwijderd.

Van de tractaatjes uitgegeven door the ARTS, het NGTG en het NGG De Lichtdrager zijn naast de tractaatjes van de eerste druk, ook tractaatjes met een andere dan de eerste druk bewaard, omdat hierop de oplage van de herdruk vermeld wordt. Tevens zijn tractaatjes met gekleurde omslagen bewaard, daar deze omslagen teksten bevatten.

Naast deze tractaatjes hebben het NGTG en het NGG De Lichtdrager nog vele andere uitgaven uitgegeven.¹⁹

In het archief bevonden zich ook vele uitgaven van andere organisaties op het terrein van de inwendige zending. Gedeeltelijk zijn deze uit het archief verwijderd.²⁰ Andere, voornamelijk oudere tractaatjes uit de vorige eeuw, zijn als documentatie opgenomen.²¹

Bij de eerste verkenning van het archief bleken niet, zoals aanvankelijk aangenomen werd, de stukken van de Centraal Bond IZ en CMW het omvangrijkste deel van het archief te vormen, maar juist de stukken van het NGTG en het NGG De Lichtdrager.

Daarnaast bevatte het archief enkele stukken van the ARTS, van de afdelingen van het NGTG en het NGG De Lichtdrager en van het Comité IZ en de Centraal Bond CPI.

De stukken van de Centraal Bond IZ en CPI en de Centraal Bond IZ en CMW vertonen weinig onderlinge samenhang. Het grootste deel wordt in beslag genomen door de stukken betreffende de voorbereiding van de uitgave van het *Handboek voor Christelijke Arbeid* (1946-1950). Dit gedeelte heeft een omvang van acht archiefdozen.²²

Een groot deel van het archief (twaalf archiefdozen) van het NGTG en het NGG De Lichtdrager wordt gevormd door de correspondentie van het

---

¹⁶ Inv.nrs. 236-239

¹⁷ Inv.nrs. 247-263

¹⁸ Zie bijlage 3

¹⁹ Inv.nrs. 247 e.v. en bijlage 1

²⁰ Bijlage 3

²¹ Inv.nr. 283 en bijlage 2

²² Inv.nrs. 332-362

secretariaat. Deze bevat (in de meeste gevallen) de correspondentie met het bestuur, de commissies, de afdelingen en de leden van het Genootschap, de correspondentie met verschillende drukkers en diverse personen en de correspondentie over financile zaken. De stukken zijn uit diverse ordners afkomstig en door verschillende personen bewaard. In de inventaris is vermeld van welke personen de mappen met correspondentie afkomstig zijn.

Vanwege de grote hoeveelheid, de samenhang en het belang van de stukken van de tractaatgenootschappen is er bij de ordening van het materiaal voor gekozen de stukken van de tractaatgenootschappen en de afdelingen hiervan als eerste in de inventaris op te nemen en pas daarna de stukken van het Comité en de Centraal Bonden, waarbij tevens rekening werd gehouden met de chronologische volgorde waarin de verschillende organisaties ontstaan zijn.

Zo begint de inventaris met de stukken van the ARTS (opgericht in 1820 en in 1821 ontbonden), waarna de stukken van het NGTG (opgericht in 1821) en het NGG De Lichtdrager volgen. Daarna komen de stukken van een aantal afdelingen van het NGTG en het NGG De Lichtdrager. Vervolgd wordt met de jaarverslagen van de Centraal Bond CPI (opgericht in 1901) en de stukken van het Comité IZ (ontstaan in 1915). Als laatste komen dan de stukken van de Centraal Bond IZ en CPI (ontstaan uit de fusie van het Comité IZ en de Centraal Bond CPI in 1925) en de Centraal Bond IZ en CMW aan de orde.

Na ordening omvat het archief van the ARTS, het NGTG en het NGG De Lichtdrager achtenveertig archiefdozen, eenenvijftig losse delen en een losse omslag. Het archief van de afdelingen van het NGTG en het NGG De Lichtdrager omvat drie dozen en een los deel. De stukken van het Comité IZ, de Centraal Bond CPI, de Centraal Bond IZ en CPI en de Centraal Bond IZ en CMW bevinden zich in twaalf archiefdozen. Hierbij behoren ook nog een los deel en een omslag met affiches.

September 1998
M.A. Urbanus-Kamper

In december 2006 werd aan deze collectie toegevoegd een omslag stukken afkomstig uit de bibliotheek van de VU. Het zijn zeer verschillende stukken met als hoofdonderwerp 'De Mormonen'. Bevat tevens de particuliere correspondentie van G. Velthuys jr. met Mr. H. van Steelen (USA) 1885-1887.

Tegelijk werd de gehele inventaris omgezet in een Word-bestand en werd het schema en de inventaris uit Zeeland gescand en aan deze inventaris toegevoegd.

December 2006
Hans Seijlhouwer

Gebruikte afkortingen

ARTS	Amsterdam Religious Tract Society
Centraal Bond CPI	Centraal Bond van Christelijk Philanthropische Inrichtingen in Nederland
Centraal Bond IZ en CMW	Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Maatschappelijk Werk
Centraal Bond IZ en CPI	Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Philanthropische Inrichtingen
Comité IZ	Comité voor Inwendige Zending in Nederland
NGG De Lichtdrager	Nederlands Godsdienstig Genootschap De Lichtdrager
NGTG	Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap

De gebeurtenissen in een tijdstabel

15 augustus 1820	Oprichting van the Amsterdam Religious Tract Society
21 mei 1821	The Amsterdam Religious Tract Society wordt ontbonden en het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap wordt opgericht
29 april 1901	Oprichting van de Centraal Bond van Christelijk Philanthropische Inrichtingen in Nederland
1911	1e Conferentie voor Inwendige Zending te Doetinchem
september 1915	Oprichting van het Comité voor Inwendige Zending in Nederland
28september 1923	Het Comité voor Inwendige Zending treedt voortaan als hoofdbestuur van het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap op
1925	Fusie van de Centraal Bond van Christelijk Philanthropische Inrichtingen in Nederland en het Comité voor Inwendige Zending in Nederland. De nieuwe naam luidt: Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Philanthropische Inrichtingen
22 februari 1934	Het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap krijgt een nieuwe naam: Nederlands Godsdienstig Genootschap De Lichtdrager
1948	De Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Philanthropische Inrichtingen heet voortaan: Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Maatschappelijk Werk
1 januari 1968	Fusie van het Nederlands Godsdienstig Genootschap De Lichtdrager met de Bijbel Kiosk Vereniging
1 januari 1975	De werkzaamheden van de Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Maatschappelijk Werk worden beëindigd

Schema

INVENTARIS

The Amsterdam Religious Tract Society

NB zie voor notulen van de bestuursvergaderingen 1820-1821
inv.nr. 81. Zie voor kasboek 1820-1821 inv.nr. 122

- 1 Ledenlijst (begonnen in 1820), 1820, z.d.
1 deel

Het Nederlandsche Godsdiensige Traktaat-Genootschap, vanaf 1934 het Nederlands Godsdiensig Genootschap De Lichtdrager

Stukken van algemene aard

Algemene vergadering

NB zie voor handelingen der algemene vergadering, 1873-1879
inv.nr. 63

- 2 Reglement van orde voor de algemene vergadering, 1873
1 stuk

Correspondentie

- 3-7 Brievenboeken met afschriften van uitgaande brieven, 1837-1842, 1845-1865
5 delen
3. 1837-1838   5. 1840-1842   7. 1849-1865
4. 1838-1840   6. 1845-1849
- 8 Brievenboek met afschriften van uitgaande brieven en overgeschreven inkomende brieven, 1873-1893
1 deel
- 9 Correspondentie, z.d., 1836-1923
1 omslag
- 10-60 Correspondentie van het secretariaat, bevat o.a. correspondentie met het bestuur, de commissies, de afdelingen en de leden van het Genootschap, met drukkers en verschillende personen en correspondentie over financiële zaken. (Zie hiervoor in de inleiding: *Over het archief*), 1923-1974
51 omslagen
10-12 1923-1925 M.C.T. van Lennep, O. Norel, correspondentie o.a. over uitgaven van het Genootschap, abonnementen, prijsvraag betreffende het schrijven van een traktaatje
13-14 1924-1928 J.W.A. Klinkhamer Bredius
15-23 1923-1939 M.C.T. van Lennep
24-27 1936-1948 verschillende personen
28-30 1938-1947 B. ter Linden
31-32 1941-1945 Jkvr. J.C.G. Hora Siccama
33-37 1945-1950 A. Otter
38-39 1946-1947 Jkvr. J.C.G. Hora Siccama
40-41 1948-1956 A. Otter
42-44 1949-1950 J.G. van Straaten
45-60 1950-1974 A. Otter

Stukken van bijzondere aard

Genootschap

- 61 *Wat beoogt De Lichtdrager?*, z.d.
1 deel

- 62 Algemeen reglement en uittreksel uit het algemeen reglement, 1839-1934
1 omslag
- 63 Jaarverslagen, 1850-1956
1 omslag

Jubilea van het Genootschap

- 64 Ingekomen brieven naar aanleiding van de uitnodiging voor de viering van het vijfentwintigjarig bestaan van het Genootschap, 1845
1 omslag
- 65 *Feestwoord bij gelegenheid van het herdenken van het vijftigjarig bestaan van het Genootschap*, 1870
1 stuk
- 66 *Het Nederlandsch Godsdienstig Traktaat-Genootschap. 1820-1920*, 1920
1 deel

100 jaar Bijbelse Almanakken

- 67 Brochures en orde van dienst ter gelegenheid van de viering honderd jaar Bijbelse Almanakken, 1927
1 omslag
- 68 Stukken betreffende de voorbereiding en de viering van het honderdjarig bestaan (dossier van J.C.T. van Lennep), 1927
1 omslag
- 69 Stukken betreffende de voorbereiding van de uitgave van de almanak en de viering van het honderdjarig bestaan (dossier van J.W.A. Klinkhamer Bredius), 1927
1 omslag
- 70 Brieven aan J.W.A. Klinkhamer Bredius over de almanak, 1927-1928
1 omslag
- 71 Kasboek met uitgaven en giften voor het honderdjarig bestaan van de almanak (J.W.A. Klinkhamer Bredius), 1927
1 deel
- 72-75 Aantekeningen voor een te houden persconferentie en de daarvoor gebruikte gegevens uit de notulen van bestuursvergaderingen (J.W.A. Klinkhamer Bredius), 1927
4 delen
- 76 Bestellingen voor de almanak (J.W.A. Klinkhamer Bredius), 1927-1928
1 deel

77 Lijst met portretten van ‘enige oprichters van het Nederlandsch Godsdienstig Traktaat-Genootschap en Bijbelsche Almanak’ zoals ook afgedrukt in de honderste almanak, 1927
1 stuk

Bestuur

78-79 Huishoudelijk reglement van het hoofdbestuur, z.d.
2 stukken

80 Agenda voor de maandelijks werkzaamheden van het hoofdbestuur volgens het reglement, 1839
1 stuk

81-88 Notulen van (hoofd)bestuursvergaderingen van het Nederlandsche Godsdienstige Traktaat-Genootschap en het Nederlands Godsdienstig Genootschap De Lichtdrager, (1820)-1967

6 delen, 2 omslagen

81. (1820)-1831	84. 1864-1901	87. 1954-1962
82. 1832-1840	85. 1902-1936	88. 1963-1967
83. 1840-1863	86. 1936-1954	

89 Ingekomen brief van het hoofdbestuur betreffende het mengelwerk in de Almanak, 1929
1 stuk

90-91 Correspondentie van het hoofdbestuur, 1962-1968
2 omslagen

92 Correspondentie van A.W. Kist, 1947-1948
1 omslag

93 Omslag met opschrift ‘Zaken in behandeling’ (J.C.T. van Lennep?), 1924-1929
1 omslag

94 Naamlijsten van bestuursleden, 1839-1860
1 omslag
NB zie ook inv.nrs. 63, 234 en 235

Commissie A (Almanakcommissie)

95 Notulen, 1946-1951
1 deel

96-98 Correspondentie, notulen, financiële gegevens, 1938-1951
3 omslagen
96. 1938-1941 97. 1941-1947 98. 1946-1951

Commissie B (kleine geschriften-, lectrurcommissie)

NB zie voor notulen 1927-1948: inv.nr. 95, voor notulen 1954-1962: inv.nr. 87

- 99 Correspondentie van K.O. Finkensieper, 1936-1938
1 omslag

Leden

NB zie ook inv.nrs.: 193, 234, 235 en de correspondentie van het secretariaat (inv. nrs. 10-60)

- 100-106 Ledenadministratie betreffende Amsterdam ('Binnen de Stad'),
z.d., 1834-1923
7 delen

100. z.d.	103. 1872-1873	106. 1888-1923
101. 1834-1868	104. 1873-1887	
102. 1853-1868	105. 1873-1923	

- 107-115 Landelijke leden- en donateursadministratie ('Buiten de Stad'),
z.d., 1821-1937

8 delen, 1 omslag

107. 1821-1825	110. 1850-1857	113. 1868-1871
108. z.d.	111. 1853-1867	114. 1868-1873
109. 1838-1855	112. 1857-1871	115. 1933-1937

- 116 Correspondentie betreffende lidmaatschap en contributie, 1949-1953
1 omslag

Financiële stukken

- 117-119 Jaarstukken, 1823-1967

1 deel, 2 omslagen

NB zie ook inv.nrs. 87-88

117. 1823-1892, 1922-1924

118. 1925-1951

119. 1942, 1951-1967

- 120 Kort financieel overzicht over 1837-1927, 1927
1 stuk

Boekhouding

- 121 Stukken betreffende de effectenportefeuille, 1953-1957
1 omslag

- 122-130 Kasboeken, (1820)-1936

9 delen

122. (1820)-1826	125. 1845-1856	128. 1869-1917
123. 1826-1836	126. 1856-1869	129. 1918-1924
124. 1836-1845	127. 1869-1875	130. 1925-1936

- 131 Kasboek (J.W.A. Klinkhamer Bredius), 1916-1925
1 deel

- 132 Giro/kasboek, 1961-1962, 1968
1 deel

- 133 Giroboek, 1967
1 deel
- 134-144 Journaalboeken, 1836-1950
11 delen
134. 1836-1842 138. 1862-1866 142. 1899-1912
135. 1842-1849 139. 1866-1872 143. 1920-1924
136. 1849-1856 140. 1872-1882 144. 1925-1950
137. 1856-1862 141. 1890-1899
- 145 Debiteurenboek, 1865-1873
1 deel
- 146-155 Grootboeken, 1836-1938
10 delen
146. 1836-1843 150. 1864-1869 153. 1902-1916
147. 1844-1849 151. 1869-1883 154. 1916-1925
148. 1849-1857 152. 1883-1902 155. 1925-1938
149. 1857-1864
- 156 Grootboek (D.B. Centen's Uitgeverij), 1924
1 deel

Magazijnboeken met gegevens betreffende de uitgaven van het Genootschap

- 157-162 Magazijn/afleveringsboeken, 1825-1858
6 delen
157. 1825-1830 159. 1834-1837 161. 1842-1849
158. 1830-1834 160. 1838-1842 162. 1850-1858
- 163 Depotboek, 1850-1858
1 deel
- 164-170 Magazijnboeken, 1840-1872
7 delen
164. 1840-1847 167. 1852-1870 169. 1860-1870
165. 1847-1858 168. 1852-1872 170. 1863-1871
166. 1847-1860
- 171-173 Registratie van voorraden bij deponhouders in het land, 1855-1871
3 delen
171. 1855-1860 172. 1860-1865 173. 1868-1871
- 174 Registratie van voorraden, 1961-1965
1 omslag

Exploitatiegegevens betreffende de uitgaven van het Genootschap

NB zie voor verkoopopbrengsten, 1820-1836 inv.nrs. 122-123

- 175-191 Gegevens betreffende de afleveringen van de diverse uitgaven, 1821-1872
17 delen
175. Leveringen aan de 3e Subcommissie (gratis bedeling), 1821-1831
  176. Leveringen 'voor en zonder geld', 1822-1824
  177. Idem, 1824-1827
  178. Leveringen aan de 3e Subcommissie, 1854-1867
  179. Leveringen van traktaatjes aan de 3e Subcommissie, 1e kwartaal 1862-1863
  180. Leveringen van traktaatjes 'voor rekening', 1e kwartaal 1862-1863
  181. Leveringen van traktaatjes aan de 3e Subcommissie, 2e kwartaal 1862-1863
  182. Leveringen van traktaatjes 'voor rekening', 2e kwartaal 1862-1863
  183. Leveringen van traktaatjes aan de 3e Subcommissie, 3e kwartaal 1862-1863
  184. Leveringen van traktaatjes 'voor rekening', 3e kwartaal 1862-1863
  185. Leveringen van traktaatjes aan de 3e subcommissie en 'voor rekening', 1e kwartaal 1863-1864
  186. Leveringen van traktaatjes aan de 3e Subcommissie, 2e kwartaal 1863-1864
  187. Leveringen van traktaatjes 'voor rekening', 2e kwartaal 1863-1864
  188. Leveringen van traktaatjes aan de 3e Subcommissie, 3e-4e kwartaal 1863-1864
  189. Leveringen van traktaatjes 'voor rekening', 3e-4e kwartaal 1863-1864
  190. Leveringen geregistreerd per maand, naar plaatsnaam, 1868-1871
  191. Idem, 1871-1872
- 192 Exploitatie-overzichten, verkoopgegevens, z.d., 1908-1959
1 omslag
- 193 Exploitatieoverzicht en diverse rekeningen (J.W.A. Klinkhamer Bredius), 1923-1924
1 omslag
- 194-202 Kwitanties (met rekeningen en ingekomen brieven)
9 omslagen
194. 1874-1875	197. 1907-1910	200. 1923-1924
195. 1884-1893	198. 1912-1915	201. 1925-1928
196. 1896, 1901-1907	199. 1919-1922	202. 1929-1932

Correspondentie

- 203 Brieven van de Thesaurier van H.M. de Koningin over de jaarlijkse schenkingen, 1907-1925
1 omslag
- 204 Financiële correspondentie (o.a. met uitgevers, banken, over belastingen), 1942-1952
1 omslag
- 205-206 Ingekomen rekeningen (A. Otter), 1949-1966
2 omslagen
- 207 Correspondentie (P.M. Veldkamp en A. Otter), 1958-1966
1 omslag

Stukken betreffende uitgaven van het Genootschap

Traktaten

- 208-223 Traktaten nrs. 1-831, z.d., 1820-1897
15 banden en 1 omslag
208. nrs. 1-50	214. nrs. 301-350	220. nrs. 601-650
209. nrs. 51-100	215. nrs. 351-400	221. nrs. 651-700
210. nrs. 101-150	216. nrs. 401-450	222. nrs. 701-750
211. nrs. 151-200	217. nrs. 451-500	223. nrs. 751-831
212. nrs. 201-250	218. nrs. 501-550*	
213. nrs. 251-300	219. nrs. 551-600	
- * (Niet aanwezig: nrs. 801, 804, 808, 814)
- 224-228 Traktaten met andere dan eerste druk of met omslag, nr. 1-750 (niet compleet), z.d., 1862-1888
5 omslagen
NB zie hierover de inleiding: **Over het archief**
224. nrs. 1-100	226. nrs. 311-550	228. nrs. 681-750
225. nrs. 101-295	227. nrs. 551-680	
- 229-230 Traktatenbundels, z.d.
2 delen
229. nr. 4 (<i>De zeven weken vóór Paschen</i>)
230. nr. 6 (<i>Leerzame geschiedenissen</i>)
- 231-233 Kopij voor traktaten, z.d., 1855-1858
3 omslagen
231. z.d
232-233. z.d., 1855-1856, 1858
- 234 *Aanmoedigende Berigten, betrekkelijk de verspreiding der Godsdienstige Traktaatjes*, nr. 1-28, 1821-1827
1 omslag
- 235 *Berigten en Opwekkingen*, nr. 2-37 (incompleet), 1828-1849
1 omslag

Bijbelse Almanakken

- 236-239 *Bijbelse Almanakken, Lichtdrager agenda*, 1828-1951
(incompleet)
4 omslagen
236. 1828-1873   238. 1907-1927   239. 1928-1951
237. 1874-1906
- 240-241 *Kopij voor Bijbelse Almanakken*, z.d., 1920-1923
2 omslagen
NB zie ook inv.nrs. 231-233
240. z.d.   241. z.d., 1920-1921, 1923
- 242-244 *Verzendlijsten voor Bijbelse Almanakken*, 1924-1926
3 delen
242. 1924   243. 1925   244. 1926
- 245 *Prijsopgaven voor de Bijbelse Almanakken*, 1834-1936
1 omslag
- 246 *Enquête over de Bijbelse Almanak van 1949*, 1947
1 omslag
- Andere uitgaven van het Genootschap**
- 247 *Reeksen en series*, z.d. 1853-1951
1 doos
NB zie voor titels: Bijlage 1
- 248 *Kaartsysteem met gegevens over de uitgaven in de verschillende reeksen*, 1930-1966
1 doos
- 249 *Brochures en lijsten met uitgegeven titels*, z.d., 1839-1964
1 omslag
NB zie ook inv.nrs. 63, 234 en 235
- 250-251 *Stukken betreffende te verkrijgen exemplaren van uitgaven, adreslijsten van predikanten*, [begin jaren 50]
2 omslagen
- 252-253 *Voorraadstaten, verkoopoverzichten, verzendadressen en recensies betreffende uitgaven van het Genootschap, circulaire over uitgaven van de Bijbel Kiosk Vereniging*, 1936-1951
2 omslagen
- 254-259 *Nieuwe uitgaven: correspondentie met auteurs en drukkers, drukproeven, gegevens over oplage en prijs*, 1939-1947
6 omslagen
254-255. 1939-1941   258-259. 1945-1947
256-257. 1942-1947
- 260-262 *Gegevens betreffende herdrukken (met correspondentie)*, 1943-1947
3 omslagen

- 263 Stukken betreffende gegevens over oplage, prijs, voorraden en verkochte aantallen, drukproeven, z.d., 1928-1944
1 omslag
- 264 Kladversie van *Lichtbreking van het Woord* door A.J.C. van Seters, 1947
1 omslag
- 265 Kopij geordend op auteursnaam, 1955-1960
1 omslag
- Correspondentie**
- 266 Aanbiedingsbrief van het Hoofdbestuur betreffende *Godsdienstige Gedichtjes voor de Jeugd(?)*, 1853
1 stuk
- 267 Ingekomen brief van het Sourabaiasche Hulpzendinggenootschap met kopij in het Maleis, 1843
1 omslag
- 268-270 Correspondentie met auteurs, 1939-1964
3 omslagen
268-269. 1939-1947   270. 1952-1964
- 271 Correspondentie met drukkers, 1936-1947
1 omslag
- 272-275 Correspondentie over bestellingen, inlichtingen betreffende uitgaven van het Genootschap, kopieën van rekeningen, 1952-1965
4 omslagen
272. 1952-1955
273-274. 1953-1954   275. 1964-1965
- Stukken betreffende vergaderingen met andere organisaties**
- 276 Notulen van samensprekingen tussen de Bijbel Kiosk Vereniging, het Tractaatgenootschap Filippus, De Lichtdrager en de Vereniging tot verspreiding der Heilige Schrift, 1961
1 omslag
NB zie ook inv.nrs. 87 en 88
- Documentatie**
- 277 Cliché's, z.d.
1 omslag
- 278 Foto's, z.d.
1 omslag
- 279-280 Knipsels over het Genootschap, 1922, 1940
2 stukken

- 281-282 Knipsels met recensies over uitgaven van het Genootschap en over honderd jaar Bijbelse Almanakken, 1927-1967
1 omslag, 1 deel
- 283 Traktaatjes uitgegeven door andere organisaties, z.d., 1837-1881
1 omslag
NB zie voor titels: Bijlage 2
- 284 Bandje met leerreden, z.d., 1849-1869
1 band
- 285-287 Voordrachten, preken en cursussen
3 pakken
285-286. Cursussen en voordrachten, z.d. 1908-1928
286. Cursussen en preken, z.d., 1916-1930
- 288 In Memoriam S.J. Baronesse Van Verschuer, geschreven door dr. C. Gerings, 1936
1 stuk
- 289 *Het Britsch en Buitenlandsch Genootschap ter Afschaffing van de Slavernij aan het Nederlandsche en Deensche Volk*, 1841
1 stuk
- 290 *Voortzetting van den Slavenhandel*, uitgave van de Commissie van het Godsdienstig Genootschap der Vrienden, gemeenlijk Kwakers geheten, z.d.
1 stuk

Afdelingen Amsterdam, Den Haag, Leeuwarden, Zutphen en Zwolle van het NGTG

Afdeling amsterdam

NB zie voor naamlijsten van de afdelingsbestuursleden inv.nr. 94

- 291 Notulen van algemene vergaderingen en bestuursvergaderingen, 1872-1889
1 deel
- 292 Brievenboek met kopieën van uitgaande brieven, 1874-1889
1 deel
- 293 Reglement, 1872
1 stuk
- 294 Kasboek, 1872-1888
1 deel
- 295 Kwitanties, rekeningen en ingekomen brieven betreffende de financiën (C.N. van Coeverden), 1880-1888
1 omslag
- 296 Lijsten van verzonden Traktaatjes en Bijbelse Almanakken, 1872-1867
1 deel

Afdeling Den Haag

NB zie voor naamlijsten van de afdelingsbestuursleden inv.nr. 94

- 297 Ledenlijst, 1967
1 stuk

Afdeling Leeuwarden

NB zie voor naamlijsten van de afdelingsbestuursleden inv.nr. 94

- 298 Notulen, 1826-1946
1 deel
- 299 Rekening en verantwoording en ledenlijsten, 1869-1946
1 deel
- 300 Kasboek, 1947-1956
1 deel
- 301 Spaarbankboekje, 1946-1955
1 deel

Afdeling Zutphen

NB zie voor naamlijsten van de afdelingsbestuursleden inv.nr. 94

- 302 Brievenboek met vermelding van de korte inhoud van de brieven, ledenlijst 1846-1873
1 deel
- 303-304 Notulen, 1872-1907
2 delen
303. 1872-1888 304. 1899-1907
- 305-307 Kasboeken, 1838-1908
3 delen
305. 1838-1887
306. 1889 en rekening en verantwoording over 1890-1893
307. 1899-1908 (bevat tevens ledenlijsten)
- 308 Rekeningen en kwitanties, ledenlijsten 1902-1908
1 omslag

Afdeling Zwolle

NB zie voor naamlijsten van de afdelingsbestuursleden inv.nr. 94

- 309-311 Rekening en verantwoording, kasboeken, rekeningen en kwitanties, ledenlijsten 1847-1925
3 omslagen
309. 1847-1857 310. 1857-1865 311. 1865-1925

**De Centraal Bond van Christelijk-Philanthropische Inrichtingen in
Nederland**

312-314   Jaarverslagen, 1909, 1912, 1913
3 stukken

Het Comité voor Inwendige Zending

NB inv.nrs. 315-316 betreffen voorstukken van het Comité voor Inwendige Zending

- 315-316   Verslagen van de Conferenties voor Inwendige Zending
            gehouden te Doetinchem, 1911-1912
            2 delen
                315. 1911   316. 1912
- 317   Kwitanties, rekening en verantwoording door J.W.A. Klinkhamer
            Bredius, 1924
            1 omslag
- 318   Enquête over de rechtspositie van werkenden op het terrein van
            de inwendige zending, 1924
            1 omslag

**De Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk
Philanthropische Inrichtingen, vanaf 1948 de Centraal Bond voor
Inwendige Zending en Christelijk Maatschappelijk Werk**

Centraal Bond

Doel en werkzaamheden

319 Toespraak over ontstaan, doel en werk van de Centraal Bond,
gehouden door M.C.T. van Lennep, [1930]
1 stuk

320 Foldertje over het werk van de Centraal Bond, z.d.
1 stuk

Jubilea

321 *Pioniers*, uitgave ter gelegenheid van de herdenking van de fusie
van het Comité voor Inwendige Zending in Nederland en de
Centraal Bond voor Christelijk Philanthropische Inrichtingen in
Nederland, 1935
1 deel

322 *Woord en Daad in kentering*, toespraak door Ph.J. Idenburg,
gehouden ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de
Centraal Bond, 1951
1 stuk

Jaarverslagen

323 Jaarverslagen over 1926-1952
1 omslag

Correspondentie

324 Convocatie voor vergadering en algemene brieven aan leden van
de Bond, 1926-1931
1 omslag

325 Correspondentie over een in te stellen 'Raad van Geschil', 1926
1 omslag

Stukken betreffende werkzaamheden

326 Stukken betreffende o.a.: toespraken en verslagen van
conferenties over inwendige zending, z.d., 1926-1956
1 omslag

327 Affiches voor tentoonstellingen van het Amsterdamsch Bijbelsch
Museum voor Oudheden, 1941-1943, 1947
1 omslag

328-330 Affiches voor Kerstmis, 1945-1946
3 stukken

331 Verzendlijst voor bestellingen van de plakaatzending, 1945-1946
1 deel

- 332-362 Stukken betreffende de uitgave van een nieuw *Handboek voor Christelijke Arbeid*, 1946-1950
30 omslagen
- 332. Rubriek I, II, III
  - 333. Rubriek V
  - 334. Rubriek IV
  - 335-339. Rubriek VII
  - 340. Rubriek VII, XVI, XX
  - 341-342. Rubriek VIII
  - 343-344. Rubriek XI
  - 345. Rubriek XI (?), XII
  - 346. Rubriek XIII
  - 347-349. Rubriek XIV
  - 350. Rubriek XV
  - 351-353. Rubriek XVI
  - 354. Verschillende rubrieken
  - 355-358. Gegevens die in het *Handboek* opgenomen zullen worden
  - 359-360. Huishoudelijke reglementen, statuten, jaarverslagen en andere gegevens van verschillende organisaties
  - 361-362. 'Opgeheven' en 'vervallen' organisaties
- Commissie van Toezicht op de Nazorg**
- 363 Verslagen van de Commissie, 1946, 1950-1968
1 omslag
- 364-365 Folder en invulformulier, z.d.
2 stukken
- Bibliotheek van de Centraal Bond**
- 366 Lijsten met titels van boeken en brochures uit de bibliotheek van de Centraal Bond, 1929-1935
1 omslag
- Documentatie**
- 367 Knipsels betreffende Mr. A. de Graaf (zeventig jaar) en Die Plakatmission (Goldene Worte berühmter Männer), 1931-1937
1 omslag
- 368-377 Documentatie
4 omslagen, 6 delen
- 368-370. Uitgaven van Nederlandse en buitenlandse organisaties op het terrein van de inwendige zending, 1865-1950, z.d.
  - 371. Affiches van o.a. Ned. Herv. Stadszending en Die Plakatmission, z.d., 1932-1942
  - 372-377. Protokollen der 3e-7e, 9e Konferenz des internationalen Verbandes für Innere Mission und Diakonie, 1954-1967

BIJLAGEN

1. Uitgaven van het Genootschap (inv.nr. 247)

Brandende Toortsen, serie, 8 titels, z.d.
Brandende Vragen, serie, nr. 1-9, z.d.
Diverse uitgaven van het Nederlandsch Godsdienstig Traktaatgenootschap:
10 titels, z.d., 1887, 1896-1899, 1903-1905
Diverse uitgaven van het Nederlands Godsdienstig Genootschap De
Lichtdrager: 13 titels, z.d., 1936, 1938, 1946, 1948, 1949, 1951
Flitsen, reeks, nr. 1-4, z.d.
Godsdienstige Gedichtjes voor de Jeugd, 1853
Haardvuur, reeks, nr. 1-15, z.d.
Kerkvensters, reeks, nr. 1-8, 10, z.d.
Kerst-Boodschap, 1 titel, z.d.
Kerstboekjes, 27 titels, z.d., 1885-1898, 1904-1906
Kerstlicht, reeks, nr. 2-3, 8-14, 12 titels, z.d.
Kleine Fakkels, reeks, 35 titels, z.d.
Levenskunst, Gedachten van week tot week, z.d.
Lichtdragers, reeks, 41 titels, z.d.
Paaschboekjes, 22 titels, z.d., 1886, 1888-1899, 1905-1907
Pastorale Reeks, nr. 1-6, z.d.
Traktaatjes in het Javaans (9 titels), Madoerees (6 titels), Maleis (23 titels),
Soendanees (6 titels), Surinaams (1 titel), z.d.
Traktaatjes Nieuwe Reeks, nr. 1-28, z.d.
Treinlectuur, nr. 1-4, 1948
Vliegende Blaadjes, nr. 1-467, 586-589, 618-620, 634-661, 666-669, 694-
713, 798-801, z.d., 1885-1897
Vonken, reeks, nr. 1-17, 20-25, z.d.

2. traktaatjes uitgegeven door andere organisaties of personen (inv.nr. 283)

Amerikaansche Traktaat Genootschap, Nederlandstalige uitgaven DU 1, 2,
6, 8, 11, z.d.
Vriend van Armen en Rijken, De, Berigt, nr. 1-10, nr. I-1, 2-1, uitgave van
E.S. Witkamp te Amsterdam, 1851
Christenbode, De, Nieuwe Serie nr. 969, z.d.
Christelijke Volksblaadjes, 2e jrg. nr. 41, 48, z.d.
Godsdienstige Tractaatjes, 16 stuks, gedrukt door J. Witz te Grave, 1845-
1848
Traktaatgenootschap te Zeist, nr. 21 en exemplaar zonder nummer, z.d.
Voor ouders, Metzler & Basting, Amsterdam, z.d.
Christelijk Feestgeschenk voor jonge kinderen, bundel traktaatjes,
uitgegeven door Weijtingh & Van der Haart, Amsterdam, z.d.
Traktaatjes uitgegeven door A. Goedkoop, predikant, 2 stuks, 1837

Iets over de Viering van het Heilig Avondmaal onzes Heeren Jesus Christus, te bekomen te Amsterdam bij J.H. den Ouden etc., z.d.
 Godsdienstig Traktaatgenootschap te Londen, diverse Nederlandstalige traktaatjes, gedrukt bij Wijt & Zonen te Rotterdam, z.d.
Tract Magazine and Christian Miscellany, New Series, The Religious Tract Society, London, jrg. 12, 1881
 Religious Tract Society, traktaatje nr. 1235, z.d.

3. Uit het archief verwijderde boeken, brochures, traktaatjes en tijdschriften

Boeken en brochures

Berg van Eysinga, G.A. van den, *Godsdienst en werkelijkheid*, z.j., 'De Middaghoogte', Haarlem
 Beusekom, H.G. van, *Kagawa*, in de serie 'Met alle de heiligen', Adoremus, z.j., Uitg. C. Blommendaal N.V., 's-Gravenhage
 Bronsveld, A.W., *Mr. J.J.L. van der Brugghen*, z.j., z.p.
 Brugghen, G.A. van der, *De Sabbatskwestie*, 1907, J. Laverman, Drachten
 Buijs-Kleijn, E.M.F., *De opvoeding der vrouwelijke jeugd na de lagere school*, 1921, Libertas, Rotterdam
 Casemier, O., *Necessarium Ecclesiasticum. 95 Stellingen aan de denkbeeldige Slotkerk in Nederland*, 1908, Utrecht
 Colijn, H., *De Eenheidsgedachte in den N.C.V.B.*, rede uitgesproken op 19e Alg. Verg. te 's-Gravenhage, 1 juni 1938
 Crommelin, H., *George Fox*, in de serie 'Met alle de heiligen', Adoremus, z.j., Uitg. C. Blommendaal N.V., 's-Gravenhage
 Dr. A. Kuyper in *Jezus ontslapen*, 1920, Uitgeversmij. E.J. Bosch Jbzn., Baarn
 Essen, Jac. van, *Religiologische studiën der Stichting voor Neoreligie. Een Neoreligische Faculteit, particulier vormingshogeschool der Stichting.*, z.j., drukkerij Kinsbergen, Amsterdam
 Ganzevoort, B.W., *Is Rome een gevaar?*, z.j., z.p.
 Gunning Jr., J.H., *Geloof en belijdenis*, 1883
 Hartog, A.H. de, *Is geloof suggestie?*, 1922, Bond van Vereenigingen 'De Middaghoogte', Den Haag
 Hartog, A.H. de, *Wetenschap Godsdienst – Geloof*, z.j., Bond van Vereenigingen 'De Middaghoogte', Den Haag
 Hartog, A.H. de, *Wie is godloochenaar?*, z.j., Bond van Vereenigingen 'De Middaghoogte', Den Haag
 Heldring, O.G., *Nog een stem tegen den gevaarlijksten volkskanker onzer dagen*, z.j., z.p.
 Hovy, J.A.L., *De Heilsweg. Korte handleiding bij het catechetisch onderwijs aan hen, die zich voorbereiden tot het afleggen van belijdenis des geloofs.*, 1932, J. Muusses, Purmerend
 J.P. Nobels, *De Vriend in elks Woning. Nieuw receptenboek nagelaten door wijlen Prof. Hufeland, van Zweden*, z.j., Haarlem
 Jager, J.W. de, *U dienaar taller stondt*, serie Bergrede Christendom nr 1, uitgave van de Ned. Militaire Bond Pro Rege, 1948
 Kortenhoeven, J., *Een en ander uit de geschiedenis van het Mannelijk Diakonaat*, uitgave van de Broederschap van Diakonen in Ned. te Heemstede, 1948

- Lasson, G., *De Dwaling van het Athesme*, z.j., Bond van Vereenigingen 'De Middaghoogte', Den Haag
- M.P.H., *De beslissende stap. Een woord over het aangaan van een verloving*, uitgave van Federatie van Chr. Ver. van en voor Vrouwen en Meisjes, Utrecht, z.j.
- Marang, G.P., *De kennis van de kinderziel voor den onderwijzer*, uitgave der Nederlandsche Zondagsschoolvereeniging, 1921, G.F. Callenbach, Nijkerk
- Norel Jzn, O., *Johann Hinrich Wichern*, 1922, N.V. Algemeene Boekhandel voor Inwendige en Uitwendige Zending, Den Haag
- Norel, O., *John Wesley*, serie 'Getuigen van God' nr 15, z.j., W. ten Have, Amsterdam
- Plooi, D., *De 'Pilgrim Fathers'*, 1920, G.J.A. Ruys, Utrecht
- Situatie en taak in Indonesië*, Rapport van de Cie voor Internationale Zaken van de Oecumenische Raad van Kerken in Nederland, 1949, Uitgeverij W. ten Have, Amsterdam
- Snoeck Henkemans, J.R., *Armverzorging. Het Elberfeldsche en het Nederlandsche Stelsel*, 1912, z.p.
- Stelma-Loosjes, C.J.E., *Hoe beginnen wij ons huwelijk?*, uitgave van Federatie van Chr. Ver. van en voor Vrouwen en Meisjes, Utrecht, z.j.
- Voogd, P., *De opvoedkundige betekenis van jeugdorganisatie*, z.j., N.V. Snelpersdrukkerij 'Patria', Amersfoort
- Voorst van Beest, M. van, *Wat is de Westhill Zondagschool Methode?*, uitgave van de Ver. voor Godsdienstige Opvoeding, 1927
- Waardenburg-Lindeijer, M., *'Verzamelen!' (Iets over Meisjes-Jeugdwerk)*, 1926, A.C. de Mooij, Zierikzee
- Wilma, *Blumhardt en het tegenwoordige Möttlingen*, z.j., U.M. Holland, Amsterdam
- Wttewaall van Stoetwegen, Jonkvr. J.A., *Ongehuwd*, uitgave van Federatie van Chr. Ver. van en voor Vrouwen en Meisjes, Utrecht, z.j.

Tijdschriften

- Blijde Boodschap, De*, uitgave: J.N. Voorhoeve, 39e-40e, 46e-48e jrg (1916-1917, 1922-1925)
- Bode der Helderling-gestichten, De*, 33e-36e jrg (sept. 1916-aug. 1920)
- Christelijk Volksblad van de Christelijk-Historische Richting*, red.: ds. N.J. de Jonge, 2e jrg. nr. 6 (aug. 1872)
- Evangelist, De*, uitgever M.S. Bromet (A'dam), 1e-2e jrg (febr 1878-mrt 1879)
- Haard, De, Nijmeegse Ver. tot ontwikkeling en ontspanning der vrouwelijke arbeidende jeugd*, verslag 1930-1935
- Hervormd Amsterdam, org. v.d. A'damsche Vereen. van Hervormden*, 7e jrg. nr. 313 (1940)
- Hoenderloo, maandblad van de Stichting Hoenderloo*, 27e jrg (1940)
- In de Smidse. Leidersorgaan v.d. Ver. 'Het Jongens-Gilde', fed. aangesloten bij het Chr. Jonge Mannen Verbond*, 3e jrg (1948)
- Lichtstralen op den akker der wereld*, 29e, 31e, 35e jrg (1923, 1925, 1929)
- Maran-atha. De Heer komt*, 11e-14e, 22e-24e jrg (1878-1881, 1889-1891)
- Mededeelingen van den Centraal Bond voor Inw. Zending en Chr. Philanthropische Inrichtingen*, 1926-1935, 1941-1943
- Mededeelingenblad van de Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk Maatschappelijk Werk*, 1948-1967
- Reispenningen. Woorden van leiding en troost op den weg des levens door T. Doevedans*, 5e bundel nr 10
- Stichtelijke overdenkingen voor elken dag des Jaars. Godsdienstig dagboek naar aanleiding der dagteksten in den Bijbelschen Almanak voor het jaar ...*, uitgave: Lagerwey, 1847-1850
- Voor de Lieve Kleine*, uitgave: J.N. Voorhoeve, 57e-58e, 63e-66e jrg (1916-1917, 1922-1925)
- Wegwijzer, De, tijdschrift voor de studie van het alcoholvraagstuk*, 43e jrg (1943)
- Woord en Daad, tijdschrift voor inwendige zending*, 19e jrg (1940)

Uitgaven van andere organisaties op het terrein van de inwendige zending

- Bijbel-Kiosk-Vereniging: diverse traktaatjes en uitgaven
- Gereformeerd Traktaatgenootschap Filippus: diverse traktaatjes en uitgaven, enkele *Mededeelingen*, catalogus (1932), jaarverslagen (1911, 1914/15, 1916-1920, 1921/22, 1923/24, 1925, 1926/27, 1936/37), jubileumuitgave 1878-1928
- Nederlands Bijbelgenootschap: enkele uitgaven

4. Inventaris van het archief van het Hulpgenootschap Zeeland van het Nederlandsch godsdienstig Tractaatgenootschap, 1822-1885

Het archief van het Hulpgenootschap Zeeland van het Nederlandsch godsdienstig Tractaatgenootschap, 1822-1885 door M.P. de Bruin; Rijksarchief in Zeeland, Gebundelde Inventarissen, deel 11; 1976

INLEIDING

Volgens de eerste notulen van 9 augustus 1822 werd te Middelburg opgericht de 'Afdeling Middelburg van het Ned. Godsdienstig Tractaat Genootschap', gevestigd te Amsterdam. Er waren voordien hier reeds leden van genoemd genootschap aanwezig; wegens toeneming van leden en uitbreiding der werkzaamheden werd kort daarop besloten een hulpgenootschap onder laatstgenoemde naam op te richten. Het had ten doel door het verspreiden van tractaatjes de godsdienstzin te bevorderen. Doordat haar werkzaamheid zich over de gehele provincie en zelfs daarbuiten begon uit te strekken, werd door de president voorgesteld de afdeling in het vervolg: afd. Zeeland te noemen en daarover met het hoofdbestuur te corresponderen.²³

Op de vergadering van 21 januari 1824 werd een brief van het hoofdbestuur voorgelezen, waarin dit machtiging gaf om in plaats van Afd. Middelburg, Hulp-Genootschap Zeeland te schrijven. In een brief van 29 augustus 1862 wordt vermeld, dat 'ingevolge het voorstel van het Hoofdbestuur de afdeling Middelburg Eiland Walcheren voortaan afgescheiden van de andere districten of eilanden zal handelen'. In de overige delen van Zeeland werden afzonderlijke afdelingen opgericht. Hoewel niet duidelijk is of, om met de bestuurders te spreken, 'door deze verandering Zeeland het radicaal van Hulpgenootschap verliest', staat wel vast, dat de afdeling Walcheren het werk daarvan heeft voortgezet. Zij bestond blijkens het Zeeuwsch Jaarboekje van 1900 – de laatst verschenen jaargang – nog, doch moet nadien zijn opgeheven.

Het archief werd in 1944 door de heer J.W. van Benthem Jutting aan het rijksarchief in Zeeland geschonken. Het is slechts fragmentarisch bewaard; de notulen eindigen met 1855, van ingekomen brieven is niets aanwezig. Het oudste brievenboek vangt eerst met 1838 aan, doch is no. 1 gemerkt, zodat hier van een lacune geen sprake is; het jongstbewaarde loopt tot 1885 door. Latere stukken ontbreken.

---

²³ Not. van 24 september 1823.

INVENTARIS

- 1-2 Notulenboeken. 1822-1855.
2 delen
1. 1822-1827.
2. 1828-1855.
- 3 Reglement van orde voor de directeuren. 1822.
1 deel
N.B. Inliggend reglement voor de corresponderende leden, z.j.
- 4-5 Kopieboeken van brieven geschreven aan het hoofdbestuur.
1838-1885.
2 delen
4. 1838-1847.
5. 1847-1885. Hierin een geschriftje: 'Aan de Christenen in Nederland over het verspreiden van godsdienstige tractaatjes', z.j., en een 'Algemeen Reglement voor het Ned. Godsdienstig Tractaatgenootschap', vastgesteld 1871, gewijzigd 1874 en 1875.
- 6 Naamlijst der leden. 1822-1865.
1 deel
- 7 Alfabetische naamlijst der leden. Z.j.
1 deel
8. Rekeningenboek. 1822-1862.
1 deel